

Sygn. akt III CSK 160/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z wniosku S. M.
przy uczestnictwie B. P., M. P., R. L., G. P., A. P., P. P. i E. P.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 lipca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika M. P.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy w K. stwierdził, że spadek po zmarłym w dniu 12 grudnia 1987 r. Z. P., jak również wchodzący w skład spadku udział w gospodarstwie rolnym, nabyli żona oraz troje dzieci spadkodawcy, każde po 1/4 części. Ustalił między innymi, że zarówno żona spadkodawcy, jak i wszystkie jego dzieci posiadały kwalifikacje do dziedziczenia gospodarstwa rolnego wymagane na podstawie przepisów o dziedziczeniu gospodarstw rolnych obowiązujących w chwili otwarcia spadku, bowiem wszyscy oni stale pracowali w spadkowym gospodarstwie bezpośrednio przy produkcji rolnej a uczestnik M. P. dodatkowo ukończył kurs rolniczy.

Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację uczestnika M. P., dzielając ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu pierwszej instancji i oddalając, jako spóźnione w świetle art. 381 k.p.c., wnioski dowodowe uczestnika zgłoszone celem udowodnienia, że jedynie on prowadził przedmiotowe gospodarstwo rolne.

W skardze kasacyjnej opartej na obu podstawach, uczestnik M. P. jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.

Stwierdził, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne odnoszące się do określenia wzajemnej relacji między art. 670 § 2 k.p.c. oraz art. 391 i 381 k.p.c. Ponadto wskazał na potrzebę wykładni powyższych przepisów jako niezbędną dla rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia prawnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że skarżący nie wykazał istnienia w sprawie przesłanek przedsądu, na które się powołał.

Przedstawione zagadnienie nie stanowi zagadnienia prawnego, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt.1 k.p.c. - a więc poważnego i istotnego zagadnienia

o charakterze uniwersalnym powstałego na tle wykładni lub stosowania określonego przepisu prawa, wywołującego poważne kontrowersje i rozbieżne oceny prawne wymagające zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy koniecznego nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy lecz także dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ.). Nie zostało również wykazane, że na tle wykładni powyższych przepisów występują rozbieżności w orzecznictwie sądów lub istotne wątpliwości interpretacyjne wymagające dokonania wykładni przez Sąd Najwyższy (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007r. II CSK 84/07, z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07 i z dnia 8 lipca 2008r. I CSK 111/09, nie publ.).

Problematyka przedstawiona przez uczestnika była niejednokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w tej kwestii zajmuje jednoznaczne stanowisko. Nie budzi wątpliwości, że w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku zasada kontradyktoryjności ustępuje miejsca zasadzie działania sądu z urzędu, na sądzie spadku ciąży bowiem obowiązek zbadania z urzędu, kto jest spadkobiercą, czy w skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne oraz którzy spośród spadkobierców powołanych z ustawy do spadku odpowiadają warunkom przewidzianym do dziedziczenia gospodarstwa rolnego (art. 670 § 1 i 2 k.p.c.). Nałożenie na sąd obowiązku badania z urzędu wymienionych okoliczności oznacza, że co do tych okoliczności, niezależnie od wniosków, sąd powinien podejmować czynności dopuszczalne według stanu sprawy, jakie uzna za potrzebne do uzupełnienia materiału i dowodów przedstawionych przez uczestników postępowania (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 1998 r., I CKU 47/98, OSNC 1999, nr 3, poz. 47). Przepisy te nie wymagają zatem wykładni, albowiem nie budzącą poważnych wątpliwości.

Skarga kasacyjna uczestnika zmierza w istocie do zakwestionowania ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie, a mianowicie zmierza do wykazania, że to jedynie on pracował w spadkowym gospodarstwie i jako jedyny posiada kwalifikacje

do jego dziedziczenia. Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być jednak zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Skarżący kwestionuje także zastosowanie przez Sąd drugiej instancji art. 381 k.p.c. i uniemożliwienie mu udowodnienia, że tylko on pracował w spadkowym gospodarstwie, jednakże nie przedstawia żadnych racjonalnych argumentów, które mogłyby wyjaśnić, dlaczego nie brał udziału w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji i nie zgłosił w tym postępowaniu żadnych twierdzeń ani wniosków. Argumentem takim niewątpliwie nie jest powoływana w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych nieznajomość przepisów prawa.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

[aw]